

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121205387
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8121205387.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. X, XXX XX C., o zaplatenie 226,86 EUR s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 14Csp/87/2021-109 zo dňa 24.2.2023 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 145,16 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 145,16 eur od 15.12.2020 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 27,98 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu 226,66 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 226,86 eura od 15.12.2020 do zaplatenia. Uplatnil si trovy konania.

Prvoinštančný súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaná uzatvorili dňa 25.8.2016 zmluvu o kreditnej karte (spotrebiteľský úver), na základe ktorej Slovenská sporiteľňa poskytla žalovanej spotrebiteľský revolvingový úver s úverovým rámcom 300 eur. Typ a výška úrokovej sadzby boli dojednané ako premenlivá – závisiaca od výšky čerpania celkového úverového rámca ku koncu účtovného obdobia, zníženého o sumy splátok klienta uhradených do najbližšieho dňa splatnosti.

Tabuľkovo je uvedený úrok vyjadrený v eurách a úrok vyjadrený v ročnej percentuálnej sadzbe, a to v rôznych výškach a sadzbách, s ohľadom na výšku čerpanej sumy ku koncu účtovného obdobia, zníženú o sumy splátok klienta uhradených do najbližšieho dňa splatnosti. Napr. pri výške čerpanej sumy ku koncu účtovného obdobia, zníženej o sumu splátok klienta uhradených do najbližšieho dňa splatnosti vo výške 150,01 eur až 300 eur je úrok 5,50 eura, resp. 44 % až 22 %, pri výške čerpanej sumy ku koncu účtovného obdobia zníženej o sumy splátok klienta uhradených do najbližšieho dňa splatnosti vo výške 80,01 eura do 150 eur, úrok 3 eurá, resp. 45 % až 24 %. Následne je v zmluve tabuľka ohľadom minimálnej splátky, pričom v prípade schválenej výšky úverového rámca 300 eur je výška minimálnej splátky 15 eur. RPMN sa v zmluve uvádza vo výške 42,85 % ročne, celková čiastka pri v zmluve uvedených predpokladoch (čerpanie naraz v plnej výške so zaúčtovaním poplatku za vydanie kreditnej karty, neúročení poplatkov a splatení 12 rovnakých splátok v mesačných intervaloch) je 361,55 eur. V zmluve je uvedená aj priemerná RPMN 23,94 % ročne a odplata 26 % ročne. V zmysle zmluvy je minimálna splátka splatná vždy najneskôr do 20. dňa v mesiaci.

Listom zo dňa 11.8.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s. z dôvodu dlhodobého omeškania žalovanej so splácaním pohľadávky banky zo zmluvy vypovedala zmluvu o karte č. XXXXXXXXXXXX a súčasne vyzval žalovanú na úhradu sumy 348,46 eur.

Výzvou zo dňa 3.9.2019 právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy 353,96 eur. Výzvou zo dňa 10.9.2020 vyzval právny predchodca žalobcu žalovanú na úhradu dlžnej sumy s upozornením, že v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2020 právny predchodca žalobcu postúpil pohľadávku z predmetnej zmluvy voči žalovanej na žalobcu.

Podľa výpisu z úverového účtu a špecifikácie postúpenej pohľadávky prvoinštančný súd zistil, že žalovaná za obdobie od 25.8.2016 do 20.5.2019 postupne platbami kartou, prípadne výberom z bankomatu čerpala sumu 820,06 eura a za obdobie od podpisu zmluvy do vypovedania zmluvy uhradila 674,90 eura. Po vypovedaní zmluvy už neplnila svoj dlh, a to ani čiastočne. Súd zistil, že žalovaná ešte dňa 20.4.2020 uhradila sumu 50 eur za účelom splatenia svojho dlhu.

Prvoinštančný súd vec posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, podľa § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 a § 14 ods. 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Aplikoval aj ust. § 52 ods. 1 – 4, § 54 ods. 1 a 2 a § 517 ods. 1, 2 a § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzal aj z ustanovení zákona č. 87/1995 Z.z.

Prvoinštančný súd, vzhľadom na to, že išlo o spotrebiteľskú zmluvu, túto ex offo podrobil kontrole, či obsahuje všetky zákonné náležitosti vyžadované právnou úpravou v čase uzatvorenia zmluvy. Po preskúmaní zistil, že táto zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, a to úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Mal za to, že tento údaj nie je v zmluve uvedený dostatočne určito a zrozumiteľne. Úrok je v zmluve totiž vyjadrený v jednotlivých výškach pri čerpaní úverového rámca, a to jednak pevnou sumou, ale aj percentuálne v škále od – do, nie konkrétnym číselným údajom. Prvoinštančný súd mal za to, že v čase podpisu zmluvy musí byť úroková sadzba spotrebiteľovi jasná, riadne zachytená v zmluve o kreditnej karte, čo v danom prípade nie je splnené. Bez vedomostí o úrokovej sadzbe, resp. mechanizme jej určenia spotrebiteľovi nemôže byť známa výhodnosť ponúkaného úveru vo vzťahu k údaju, ktorý vyplýva z § 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

Preto považoval prvoinštančný súd v tejto časti zmluvu ako absolútne neplatnú a konštatuje jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súd zistil z predložených listín, že žalovaná celkovo čerpala finančné prostriedky vo výške 820,06 eura. Doposiaľ vykonala úhrady v celkovej sume 674,90 eura. Preto prvoinštančný súd zaviazal žalovanú na úhradu dlhu 145,16 eur, pričom rozdiel predstavuje zamietnutú časť uplatneného nároku, ktorý považuje prvoinštančný súd za nedôvodný.

Prvoinštančný súd priznal žalobcovi aj nárok na úroky z omeškania, kde vychádzal z § 517 OZ a z nariadenia vlády č. 87/95 Z.z.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Priznal úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania v miere úspechu vyjadrenej percentom, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá.

Žalobca namietal, že prvoinštančný súd vo veci nenariadil pojednávanie, na ktorom by v prípade, pokiaľ mienil čiastočne zamietnuť žalobu, postupom podľa § 181 ods. 1 CSP určil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Taktiež súd neuviedol ani predbežné právne posúdenie veci, kde by žalobca mohol svoje tvrdenia o dôvodnosti nároku súdu zdokladovať ďalšími dôkazmi. Prvoinštančný súd odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Žalobca poukázal na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu v obdobných veciach (napr. 17CoCsp/24/2022, 10CoCsp/7/2021, 17CoCsp/18/2022, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoCsp/63/2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41CoCsp/6/2022, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoCsp/12/2021, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/5/2021).

Ďalej žalobca namietal, že pokiaľ súd dospel k záveru, že zmluva neobsahuje náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda že neobsahuje úrokovú sadzbu, poukázal na ust. § 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého na účely tohto zákona sa rozumie úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru. Úverovej

zmluve bola výška úrokovej sadzby určená variabilným percentom, a to minimálnym a maximálnym ohraničením. Žalobca má za to, že súd vec nesprávne vecne posúdil, pokiaľ uzavrel, že úroková sadzba nemôže byť dojednaná prostredníctvom variabilnej úrokovej sadzby, a to s osobitným poukazom na § 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca nie je stotožnený s tým, že takéto určenie je neurčité. Zmluva obsahuje všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorých súčasťou je aj určenie výšky úrokovej sadzby, a to variabilným percentom. Zmluva obsahuje všetky náležitosti a nie je bezúročná a bez poplatkov. Žalobca preto podal žalobu dôvodne a uplatnený nárok žalobcovi patrí. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a buď žalobe vyhovel alebo rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

4. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu jeho odvolania, ktorým je odvolací súd viazaný, podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je predčasné.

5. V prvom rade, v sporoch o ochranu slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa (R6/2022).

Na to, aby mohol veriteľ platne postúpiť pohľadávku podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, musí byť postupovaná pohľadávka splatná. Občiansky zákonník predpokladá, že pri postúpení bankovej pohľadávky tak, ako je to v prejednávanej veci, je potrebné dodržať dvojfázový postup zosplatnenia, a to podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a až následne pristúpiť k aplikácii § 565 Občianskeho zákonníka.

Na to, aby bol žalobca v spore úspešným, musí byť v prvom rade účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Súd je povinný skúmať vecnú legitimitáciu ex offo za každých okolností a v každom štádiu konania. Nezávisí od toho, či žalobca sa cíti vecne legitimovaným, dôležité je zistiť, či objektívne mu tvrdené právo patrí. Len splatná pohľadávka môže byť predmetom postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

6. Z obsahu spisového materiálu nie je jednoznačne zistiteľné, ktoré právne úkony (právny úkon zo dňa 11.8.2019 alebo 3.9.2019 alebo 10.9.2020) sú právne úkony podľa § 53 ods. 9 a podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Z obsahu spisu je taktiež jednoznačne nestotožnené, ktoré z týchto právnych úkonov ako podmienok pre zosplatnenie pohľadávky a pre ďalší postup pre splnenie ďalších podmienok uvedených v § 92 ods. 8 CSP boli doručené do dispozičnej sféry žalovanej.

Platí, že aby bolo možné písomnosť podľa hmotného práva považovať za doručenú, je potrebné, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto písomnosťou oboznámiť. Zásielka pri doručovaní právneho úkonu sa považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jej dispoziície.

7. Prvoinštančný súd sa touto okolnosťou vôbec nezaoberal, okolnosti postúpenia bankovej pohľadávky neboli predmetom skúmania a tieto okolnosti prvoinštančný súd nevyhodnotil. Bez ďalšieho, považoval nárok žalobcu z titulu aktívnej vecnej legitimitácie za dôvodný.

Z obsahu spisového materiálu sa odvolaciemu súdu zatiaľ nejaví správne právne posúdenie tejto otázky, ktorú je súd povinný skúmať ex offo.

8. Pokiaľ sa týka ďalších okolností namietaných v odvolaní, odvolací súd je toho názoru, na ktorom názore aj konzistentne zotráva, že v prípade, pokiaľ mieni prvoinštančný súd žalobu zamietnuť a pokiaľ nepovažuje skutkové tvrdenia žalobcu za nesporné a nepopreté, naopak, keď čo i len časť skutkových tvrdení zo žaloby považuje za sporný, je povinnosťou súdu žalobcu oboznámiť podľa § 171 ods. 1 CSP alebo § 181 ods. 2 CSP so svojim predbežným právnym posúdením veci a vytvoriť tak žalobcovi priestor na to, aby súdom považované sporné skutkové okolnosti mohol ešte vysvetliť, resp. preukázať ďalšími dôkazmi, ku ktorým by mohla aj protistrana, teda žalovaná zaujať procesnú obranu.

K tomuto postupu prvoinštančný súd opäť nepristúpil, nariadil vo veci verejné vyhlásenie rozsudku, čím zmaril právo žalobcu na preukázanie svojich skutkových tvrdení uvedených v žalobe, ktoré považuje prvoinštančný súd za sporné.

9. Uvedené dve okolnosti viedli odvolací súd k záveru o neudržateľnosti zamietavého výroku rozsudku prvoinštančného súdu, a preto tento výrok postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu. Zároveň ako súvisiaci výrok zrušil aj výrok o trovách konania.

10. V ďalšom konaní bude úlohou prvoinštančného súdu zaoberať sa na pojednávaní aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu. Pokiaľ prvoinštančný súd zistí, že boli splnené všetky zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorých prvým predpokladom je platné a riadne zosplatnenie bankovej pohľadávky, následne doručí do dispozičnej sféry žalovanej výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a omeškanie podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, bude môcť prvoinštančný súd sa zaoberať úrokovou sadzbou v danom spotrebiteľskom úvere a vysporiadať sa so všetkými námietkami žalobcu týkajúcich sa tejto hmotnoprávnej otázky. Pokiaľ však nebudú splnené podmienky súvisiace s aktívnou vecnou legitimáciou alebo platným postúpením bankovej pohľadávky, otázka úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, s ktorou sa zaoberal prvoinštančný súd v rozhodnutí je za daných okolností bez právneho významu.

11. Prvoinštančný súd podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách konania.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).